

ere ligefremme Krosfæder, at Folk der kunne sidde og drikke deres Vædere, og Komitæens Medlemme og selve Sogneraadet vide det godt, uden at de gjøre det Mindste dertil. Det er en Dadel, jeg fremfører mod Sogneraadene, og jeg udfæster den her, ligegyldig, enten det er Høire eller Venstresogneraad. Jeg synes, der er Meget at gjøre, og det behøve vi ikke at lovgive om; thi det er Noget, vi have; jeg siger, nu da dette er til Behandling, at een Fugl i Haanden er bedre end ti paa Taget. Jeg vil anmode den ærede Minister om paa sit Felt gennem Amtmændene at tilfille Sogneraadene Skrivelser om, at de skulle have et vaagent Øie med disse Forhold; da er det min faste Overbevisning, at der vilde ske en betydelig Forandring til det Bedre, naar Sogneraadene vilde tage sig af denne Sag, som de bør, og som det efter min Mening er deres Pligt. Det er muligt, at den ærede Minister derigjennem kan påvirke sin Kollega, Justitsministeren, at han ogsaa faaer et vaagent Øie dermed og paalægger sine Embedsmænd ikke at se saaledes gennem Fingrene, som de nu gjøre. Nu kan der godt drikkes ved Siden af Politiet; nu siges de, vi gaa uden om for at blive fri for at tage os af denne Sag; saa længe det gaar godt, saa længe de ikke slaas og ikke begaa Uorden, se vi gennem Fingrene. Jeg vil gjøre den Henstilling til den ærede Minister, at han paalægger Sogneraadene at have et vaagent Øie dermed; det kan gøres, uden at vi behøve at lovgive paa dette Omraade.

Berg: Det meget ærede Thing maa undskyldes, at jeg har forundret mig over, at jeg efter min Stilling her i Thinget har kunnet give saa megen Anledning til Dmtale, som sket er, ved de saa Bemærkninger, jeg gjorde til dette Forslag; thi det har jo ikke stort at betyde for Forslagets videre Fremme; især naar det har i sig med sig de høiere Autoriteter, har det jo ikke det Mindste at betyde, hvilke Meninger jeg har om dette Forslag. Disse gale Meninger kunde jeg jo have Lov til at udtale her og sætte ind i Rigsdagsstidenden — der staar saa meget Galt i Forveien — og saa overlade Lovforslaget til videre fornuftig Behandling. Mine Udtalelser fremkomme derfor ikke for særlig at belyse selve Lovforslaget, eller fordi jeg nærer noget som helst Haab om, at jeg ved mine Udtalelser skulde øve nogen Indvirkning i nogen Henseende paa denne Sags videre Gang. Naar jeg skal tillade mig et Par Bemærkninger, er det mere for min personlige Stillings Skyld og for min Stilling til saadanne Spørgsmaal engang i

Fremtiden — hvis jeg ibrigt har nogen Fremtid her.

Det ærede Medlem fra Slagelse (Dahl), hvem jeg altid hører paa med Fornøjelse i den Slags Spørgsmaal, jeg mener i alle Opdragelses- og sociale Spørgsmaal, indrømmede mig, at det Bedste var, naar et Menneske kunde sige: "Jeg bør!" Men naar det ikke var Tilfældet, var det Næstbedste at sige til ham: "Du skal!" Men nu har jeg den Opfattelse i det Hele taget og efter den Fremgang, jeg mener, Samfundet er undergaaet i moralsk Henseende med Hensyn til dette Forhold, at der trods alle Udskælfelser fra mange Individuers Side ligesom gaar gennem Samfundet: "Jeg vil, jeg bør!" Jeg sagde til det ærede Medlem, hvis pædagogiske Indsigt jeg hoi-agter, at ligesom man jo kunde have en Dreng med Skavanker og Uvornhed, men ved at sammeltgnee hans aandelige og moralske Tilstand og Villiestyrke nu med for kunde se, at der var en Arbejder inde i ham fremad, saaledes mener jeg ogsaa, at Samfundet nu er kommet paa et lignende Punkt ligeoverfor Kong Alkohol. Samfundet er ved mange samvirkende Kræfter, og især i de sidste Aar ved Totalafholdsmænd kommet paa et saadant Standpunkt, og naar Samfundet er kommet dertil, saa siger jeg, at saa er det fatligt at gribe ind i dette Opdragelsesarbejde, i dette Livsopdragelsesarbejde og med Villie komme og sige til et saadant Samfund eller et ungt Menneske, der er kommet saa vidt: Du skal gaa hjem og lægge Dig Kl. 7; lad nu være at drikke Snaps. Du maa ikke samles med dine Kammerater for at tale om, hvad I skulle foretage paa Eders Foreningslivs Omraade eller drøfte Spørgsmaal, som have stor Betydning for Eders materielle Erhverv, for Eders Stilling i det borgerlige Samfund, paa Lørdag Aften, som er den eneste Aften, I kunne offre nogle Timer derpaa og ikke skulle hjem tidlig, fordi I skulle øve og arbejde næste Morgen Kl. 4, for at I kunne leve, da det næste Dag er Søndag. Det er forbudt at nyde en eneste Snaps eller 1/4 Væder ved en saadan Sammenkomst, og naar Loven siger, det er forbudt, saa er det i Grundten Lustepetert at nyde det hjemme. Dette er Lovens Aand, om ikke dens Ord, at du maa ikke nyde Sigt Lørdag Aften. Naar man kommer til Samfundet med den Slags Bestemmelser — jeg kunde gjenneegaa Loven paa flere Punkter — saa siger jeg, det kan blive irriteret. Nu er der en almindelig Velvillie lige overfor alle Bestræbelser for at hemme og formindste Drikkeriet. Jeg kjender Folk —